

Załącznik do uchwały
nr XXXVII/ /2014
Rada Gminy w Dobroniu
z dnia 25.02.2014r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE DOBRÓŃ NA LATA 2014 - 2016

I. WSTĘP

Rodzina jest podstawową komórką społeczną spełniającą istotne funkcje zaspokajająca potrzeby społeczne, psychiczne i emocjonalne swoich członków. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Zmieniająca się sytuacja społeczno - gospodarcza spowodowała przemiany w życiu rodziny, pojawiły się zagrożenia powodujące niejednokrotnie kryzysy rodziny.

Te zagrożenia związane są z pogarszającą się sytuacją bytową rodziny, bezrobociem, brakiem perspektyw na przyszłość. Widoczne są również takie zjawiska jak: przemoc, patologia, przestępczość, nałogi, zaniedbania i nieporadność. W przypadkach dysfunkcji rodziny koniecznością jest zaangażowanie wszystkich instytucji zobowiązanych do jej wsparcia i pomocy specjalistycznej. Pomoc powinna mieć na celu podtrzymywanie umiejętności uczestnictwa rodziny w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w członkach rodziny poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo wychowawczych. Program Wspieranie Rodziny w Gminie Dobroń na lata 2014 - 2016 zwany dalej „Programem” został opracowany w związku z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodzin i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 149, poz. 887 z póź. zm.). Ustawa ta nakłada na samorządy gminne obowiązek opracowania i realizowania 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny, tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem. Ponadto zgodnie z tą ustawą realizowanie pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez:

- zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
- wprowadzenie stanowiska asystenta rodziny, który bezpośrednio zajmować się będzie pracą z rodziną przeżywającą trudności.

Program jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobroń na lata 2005 - 2013, ponieważ działania Programu wpisują się w Cel Strategiczny nr 2 „Ulepszenia istniejących i wprowadzenia nowych form pomocy celem zwalczania negatywnych skutków istniejących problemów i mobilizowania ludzi do działania”, a także nr 4 „Stworzenie zintegrowanego systemu pomocy skierowanego ku całej rodzinie oraz zwiększeniu efektywności działań poszczególnych podmiotów”.

II. PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 149 poz. 887 ze zmianami)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2013r. poz. 182 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.),
4. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70 poz. 473 z późn. zm.).

III. DIAGNOZA

Gminę Dobroń na dzień 31.XII.2013r. zamieszkuje 7.315 mieszkańców. Dzieci i młodzieży poniżej 18 r.ż. jest 1.365 co stanowi 19% ogółu mieszkańców.

Na terenie gminy są: przedszkole, 3 szkoły podstawowe, gimnazjum i liceum, dom kultury, biblioteka, ośrodek zdrowia, urząd gminy i ośrodek pomocy społecznej. Opracowanie Programu poprzedzone zostało analizą danych osobowych i rodzinnych korzystających z pomocy społecznej oraz innych form wsparcia realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu. Na koniec 2013 r. liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wyniosła 173 rodziny, 400 osób w tych rodzinach,

- liczba rodzin otrzymujących świadczenie rodzinne 421 rodzin,
- liczba osób otrzymujących świadczenie z funduszu alimentacyjnego 39 osoby,
- liczba rodzin objętych pomocą w formie usług asystenta rodziny - 15 rodzin,
- liczba 389 osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pabianicach , w tym kobiet 176, mężczyzn 213, z prawem do zasiłku dla osób bezrobotnych 67 osób,

Tabela nr 1. Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą GOPS - stan na 30.XII.2013r.

Liczba dzieci w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	28	129
2	29	111
3	10	48
4 i więcej	6	36

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej „Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienie, zasoby i możliwości”.

Tabela nr 2. Powody przyznania pomocy- stan na 30.XII.2013r.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINIE
UBÓSTWO	91	192
SIEROCTWO	2	6
BEZDOMNOŚĆ	2	2
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	13	71
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	12	67
BEZROBOCIE	77	182
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	58	135
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	27	67
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓŁEM	44	128
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	19	55
RODZINY WIELODZIETNE	11	62
PRZEMOC W RODZINIE	3	10
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	0	0
ALKOHOLIZM	14	38
NARKOMANIA	2	3
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	4	4
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	0	0
ZDARZENIA LOSOWE	1	1
SYTUACJA KRYZYSOWA	0	0
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	0	0

Analizując powyższe dane wynika, iż w 2013 r. ok 5,4 % mieszkańców gminy objętych było różnorodnymi formami wsparcia realizowanymi przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu.

IV. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Gminny Program Wspierania Rodziny skierowany jest do rodzin, dzieci z terenu Gminy Dobroń przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, ról rodzicielskich. Adresatami Programu są też rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

Tabela nr 3. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z terenu Gminy Dobroń

Rodzaj pieczy zastępczej	2012	2013
Rodziny zastępcze w tym: Spokrewnione	2	2
Niespokrewnione	1	1
Dom Dziecka/ placówki	0	5

1. Koordynator programu:

Wyznaczony przez Kierownika Ośrodka specjalista pracy socjalnej lub pracownik socjalny w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobroniu.

2. Czas realizacji programu:

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobroń został opracowany na lata 2014-2016.

3. Odbiorcy programu:

Program skierowany jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Odbiorcami programu będą też przedstawiciele instytucji służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

4. Cele programu:

Cel główny: Stworzenie warunków do prawidłowego wypełniania przez rodziny funkcji opiekuńczo – wychowawczej

5. Cele szczegółowe:

Program zakłada realizację celów i kierunków w oparciu o diagnozę problemu, rozpoznawanie zjawiska i jego lokalnych uwarunkowań.

Realizacja celu głównego odbywać się będzie w szczególności poprzez:

- 1) Prowadzenie działań profilaktycznych sprzyjających umocnieniu rodziny,
- 2) Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych,
- 3) Podejmowanie i koordynacja działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej,
- 4) Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umocnieniu rodziny, zapobiegających zjawiskom patologicznym.

6. Oczekiwane rezultaty:

- podniesienie poziomu i rozwoju profesjonalnych form pomocy dzieciom, rodzinom w środowisku,
- poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia i pomocy,
- konsolidacja działań różnych instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, a także grup społecznych,
- poprawa sytuacji dzieci,
- pozostawienie dzieci w miejscu zamieszkania,
- reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka do rodziny,

7. Realizator programu:

Realizatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu przy współpracy z:

- placówkami oświaty (szkoły podstawowe, gimnazjum, liceum),
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym w Dobroniu,
- Punktem Wsparcia Interwencyjno - Psychologicznym w Dobroniu (psycholog),
- Asystentem rodziny,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Ośrodkiem zdrowia,
- Urzędem Gminy w Dobroniu (właściwe stanowiska),
- Posterunkiem Powiatowej Policji w Piątkowisku (dzielnicowi),
- Publicznym Przedszkolem w Dobroniu
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach,
- Gminnym Ośrodkiem Kultury w Dobroniu,
- Sądem Rejonowym w Łasku (kuratorzy zawodowi i społeczni),
- Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Pabianicach,
- Kościołem i związkami wyznaniowymi,
- Klubami i organizacjami sportowymi,
- Stowarzyszeniami abstynenckimi działającymi na terenie gminy Dobroń, Pabianice,
- innymi instytucjami i podmiotami publicznymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Przy realizacji działań podmioty i partnerzy powinni kierować się ideą wsparcia rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji, w pokonywaniu barier i trudności w wypełnianiu zadań opiekuńczo – wychowawczych. Dobro rodziny i dziecka ma stanowić najważniejszy cel w przywróceniu zdolności do wypełnienia funkcji rodzicielskich.

8. Asystent rodziny:

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania. Głównym celem pracy asystenta rodziny jest wsparcie rodziny oraz osiągnięcie przez nią optymalnego poziomu stabilizacji życiowej, umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i pełnienie ról opiekuńczo-wychowawczych.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- a) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- b) udzielenie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- c) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi;
- d) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- e) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- f) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- g) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- h) współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodzin i poprawy ich funkcjonowania

V. ZADANIA W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZIN

Cel szczegółowy Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny			
Działania	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Realizatorzy
1. Udział w projektach i programach mających na celu wspieranie rodziny.	- zmiany w zachowaniu dzieci; - zmiany związane z wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodziców;	2014 -2016	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu; - Asystent rodziny; - Inne instytucje i podmioty publiczne działające na rzecz dziecka i rodziny
Cel szczegółowy Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych			
1. pomoc w dostępie rodzinom przeżywającym trudności do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego oraz prawnego.	- wzrost efektywności działań pomocy społecznej; - zmiany w postrzeganiu rodziny; - zmiany w zachowaniu członków rodziny;	2014 -2016	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu; - Punkt Wsparcia Interwencyjno – Psychologicznego w Dobroniu; - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Pabianicach; - Asystent rodziny;
2. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej poprzez przyznawanie zasiłków.	- poprawa sytuacji materialno-bytowej poprzez wsparcie finansowe rodzin;		
3. Zapewnienie wsparcie asystenta rodziny rodzinom przeżywającym trudności, opiekuńczo – wychowawcze.	- zmiany w zachowaniu członków rodziny; - przywrócenie zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie przeżywającej trudności; - wzrost efektywności działań pomocy społecznej;	2014 -2016	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu; - Asystent rodziny;
Cel szczegółowy Podejmowanie i koordynacja działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej			
1. Motywowanie członków rodzin na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcia terapii uzależnień.	- zaobserwowane zmiany w rodzinach; - dzieci nie umieszczone w pieczy zastępczej, nie ponoszenie wydatków za umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej; - kompleksowość wspierania członków	2014 -2016	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu; - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobroniu;

	rodziny;		- Stowarzyszenie abstynenckie działające na terenie gminy Dobroń, Pabianice; - Gminny Zespół Interdyscyplinarny; - Sąd Rejonowy w Łasku;
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji asystenta rodziny oraz osób działających w obszarze pracy z rodziną.	- wzrost kompetencji i umiejętności zawodowych; - wzrost edukacji powodujący zainicjowanie nowych działań w pracy z rodziną;	2014 -2016	- Asystent rodziny - pedagog , psycholog w placówkach oświatowych - Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Dobroniu;
Cel szczegółowy Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umocnieniu rodziny, zapobiegających zjawiskom patologicznym			
1. Programy profilaktyczne oraz interwencyjne w przypadkach, gdzie zagrożone jest bezpieczne funkcjonowanie rodziny, a w szczególności dzieci.	- zmiany w funkcjonowaniu rodziny, a szczególności dzieci mierzone na podstawie ankiet, rysunków i wypowiedzi dzieci, kwestionariuszy; - zaobserwowane zmiany w rodzinach.	2014 -2016	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu; - Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Dobroniu; - Asystent rodziny; - placówki oświatowe;

VI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Źródła finansowania zadań każdorazowo określa uchwała budżetowa dla Gminy Dobroń:

Program finansowany będzie z następujących źródeł:

1. Budżet Gminy Dobroń;
2. Dotacje i dofinansowania;
3. Programy rządowe, środki przeznaczone na realizację konkursów w zakresie wspierania rodziny.

Środki finansowe na realizację Programu przeznaczone w budżecie na 2014 r. wyniosą 15.000 zł.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, w wysokości:

1. 10 % wydatków na opiekę i wychowywanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
2. 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
3. 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

Zgodnie z art. 197 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej, przy czym wysokość dotacji nie może przekroczyć 50% wydatków przeznaczonych na realizację zadania. W przypadku środków pochodzących z programów rządowych wysokość dotacji nie może przekroczyć 70% wydatków.

2. Ewaluacja programu:

Ewaluacja Programu będzie oparta na gromadzeniu, analizie i interpretacji danych pozyskanych przez GOPS, GKRPA, Policję, Szkołę, PCPR. Ewaluacja będzie prowadzona według kryterium adekwatności, trwałości oraz użyteczności. Zebranie informacji w ramach monitoringu i ewaluacji odpowiedzą na pytanie: czy i do jakiego stopnia cele programu są odpowiednie do zmieniających się potrzeb i priorytetów na poziomie gminy.

W ramach procesu monitoringu i ewaluacji uzyskana zostanie również informacja: czy i w jakim obszarze program wymaga aktualizacji, przeformułowania lub zmian postawionych celów. Monitoring i ewaluacja programu odbywać się będzie według kryterium odpowiedniości realizowanych przedsięwzięć, w ramach programu, w stosunku potrzeb lokalnych.

Ewaluacja, według kryterium użyteczności oraz trwałości, ma na celu uzyskanie informacji na temat zależności pomiędzy potrzebami rzeczywistymi wdrażanego programu, a rezultatami oraz jego efektami. Każde kryterium może być różnie mierzone, co oznacza, że może posiadać różne miary jego wartości (wskaźniki).

3. Kontrola realizacji programu:

Na podstawie art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie

z realizacji zadań z zakresu wspieranie rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Na podstawie art. 187 ust. 3 wyżej wspomnianej ustawy sporządzenie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywania ich wojewodzie w wersji elektronicznej.

4. Monitorowanie przebiegu programu:

Wójt Gminy Dobroń sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją Programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów w nim wyznaczonych. Monitoring stały Programu będzie prowadzony przez osobę odpowiedzialną za jego realizację, wyznaczonego koordynatora (pracownika socjalnego). Głównie to zadanie skupiać się będzie na monitoringu bezpośrednio po zakończeniu zadania, będzie on opierał się na zbieraniu informacji, które dostarczą podstaw do planowania działań profilaktycznych na lata następne oraz stanowić będzie przesłanki do oceny ich skuteczności. Sprawozdanie zbiorcze z realizacji Programu w danym roku przedłożone zostanie do 31 marca Radzie Gminy w Dobroniu.

Opracowała:

Uzasadnienie

Program Wsparcia Rodziny w Gminie Dobroń na lata 2013-2015 został przygotowany w związku z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Program ten przedstawia kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla rozwoju rodziny i opieki nad dzieckiem, szczególnie tych, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej.

Celem Programu jest ukazanie możliwości rozwojowych rodziny i jej zdolności do przezwyciężenia problemów, braków poprzez wspieranie i poprawę jej funkcjonowania przy ścisłej współpracy samorządu, instytucji i podmiotów zajmujących się rodziną.

Ważnym aspektem jest to, że Program będzie służyć jako jeden z dokumentów niezbędnych przy ubieganiu się o dodatkowe środki finansowe w ramach ogłoszonych programów lub konkursów.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Sporządziła:

Dobroń, dnia 3 września 2013r.